

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 31. oktobar 2016. godine
Br. Ref.: RK992/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI12/16

Podnosilac

IMING D.O.O.

Ocena ustavnosti presude AC-I-15-0145-A0001 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 1. oktobra 2015. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Kompanija IMING D.O.O. (u daljem tekstu: IMING) sa sedištem u mestu Strobeč, Republika Hrvatska (u daljem tekstu: podnosilac). Podnosioca zastupaju Bejtush Isufi i Linn Slattengren, advokati iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu AC-I-15-0145-A0001 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće) od 1. oktobra 2015. godine, koja je podnosiocu uručena 27. oktobra 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude kojom su, navodno, povređena prava podnosioca, garantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i prava garantovana članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 1. [Zaštita imovine] Protokola br. 1 EKLJP.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 113.7 i 21.4 Ustava i članovima 29. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 18. januara 2016. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 12. februara 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
7. Dana 29. februara 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Posebnoj komori Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: PKVS) i Kosovskoj agenciji za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP).
8. Dana 13. septembra 2016. godine, predsednica Suda je imenovana sudiju Ivana Čukalovića za predsedavajućeg u Veću za razmatranje umesto sudije Roberta Carolana.
9. Dana 14. septembra 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Neutvrđenog datuma, Kosovska poverilačka agencija (u daljem tekstu: KPA) je pokrenula poseban „*spin off*“ za prodaju akcija kompanije Rudnik Rim Golesh (u daljem tekstu: RRG).

11. Nakon okončanja procesa nadmetanja, podnosilac je izabran od strane KPA kao kompanija koja je ispunila sve kriterijume koji su bili zahtevani u tenderskoj dokumentaciji.
12. Dana 11. decembra 2007. godine, KPA je zaključila ugovor sa podnosiocem zahteva o prodaji akcija RRG.
13. Ugovor zaključen između KPA i podnosioca zahteva obavezuje podnosioca da ispunji određene uslove propisane „Sporazumom o obavezama“. Među ovim zahtevim je bila obaveza da izvrši određena finansijska ulaganja u RRG i da zaposli određeni broj radnika u određenom vremenskom periodu. Neuspeh u ispunjenju ovih obaveza, na osnovu potpisanog ugovora, mogao je dovesti do toga da KPA može povući akcije koje su prodane podnosiocu.
14. Dana 21. decembra 2011. godine, Odbor direktora KAP-pravnog naslednika KPA, utvrđuje da podnosilac zahteva nije postupio u potpunom skladu sa obavezama o zapošljavanju i investiranju koje su bile definisane u „Sporazumu o obavezama“. Stoga, Odbor direktora KAP-a je jednoglasno odlučio da izvrši opoziv akcija i time povuče sve akcije koje je podnosilac zahteva kupio. U odluci stoji:

“Ova odluka može da se ne izvrši nakon 15. marta 2012. godine ukoliko, tokom ovog vremena Komisija i kupac novog preduzeća „RIM Goleš“ postignu sporazum koji je zadovoljavajući i koji će rezultirati predlogom Komisije Odbora direktora o nastavljanju ugovor, zasnivajući se na potrebnim garancijama osiguranim od strane kupca”.
15. Dana 15. marta 2012. godine, Odbor direktora KAP je doneo odluku kojom odlaže izvršenje svoje odluke od 21. decembra 2011. godine. U objašnjenju stoji:

“1) Odlaže se izvršenje odluke Odbora Agencije od decembra 2011. godine o povlačenju akcija.

2) Odbor prihvata preporuku Komisije za dozvoljavanje hipoteke nad imovinom preduzeća. Hipoteka treba i može se izvršiti pod određenim uslovima, a jedan od kojih jeste i obuhvatanje KAP-a kao stranke u sporazumu o hipoteci. O ostalim pravima i ograničenjima koja su u vezi sa hipotekom nad imovinom bićete obavesteni od strane Agencije, u drugom obaveštenju, u kratkom vremenskom periodu”
16. Dana 31. oktobra 2013. godine Odbor direktora KAP je, na osnovu razmatranja izveštaja menadžmenta KAP-a u vezi sa ugovorom preduzeća RRG, doneo odluku br. Ref. BD-58/11 kojom se *“odluka Odbora direktora u vezi sa produženjem roka Sporazuma o obavezama od 11. decembra 2007. godine, produžava na još 2 godine nakon potpisivanja Sporazuma o obavezama koji je izmenjen... U slučaju da kupac (podnosilac) odbije potpisivanje Sporazuma o obavezama pod izmenjenim uslovima, onda će se sprovesti odluka Odbora direktora od decembra 2011. godine o prenosu akcija.”*
17. Dana 31. avgusta 2014. godine Odbor direktora KAP je na osnovu izveštaja menadžmenta za *“spin off”* investicije zaključio da kupac (podnosilac) nije

ispunio uslove iz člana 6.2 "Sporazuma o obavezama" koji je potpisao sa KAP. Te je zbog toga doneo odluku Br. Ref. BD-69/35 kojom se:

"a) Prihvata odluka Odbora KAP-a od decembra 2011. godine za povlačenje akcija za novo preduzeće RIM Golesh.

b) Upućuje se menadžmentu KAP-a da postupa prema procedurama na osnovu Zakona na snazi o povlačenju akcija novog preduzeća RIM Golesh."

18. Istog dana, Odbor direktora KAP-a je doneo odluku Br. Ref. BD-69/36 kojom se preduzeće „RIM Golesh“ stavlja pod direktnu upravu KAP-a, na osnovu člana 15.2, tačka 2.5 u vezi sa članom 6, stavom 1.5 Zakona o KAP-u, br. 04/L-034.
19. Dana 30. oktobra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev i tužbu Specijalizovanom veću PKVS. Podnosilac je u zahtevu tražio privremeno odlaganje izvršenja odluka KAP-a Br. BD- 69/35 od 31. avgusta 2014. godine o povlačenju akcija i odluke Br. BD-69/36 od 31. avgusta 2014. godine o smeštanju RRG pod upravu KAP-a, sve dok se ne donese pravosnažna presuda u vezi sa meritumom tužbe.
20. Podnosilac zahteva je u tužbi Specijalizovanom veću PKVS naveo „da osporava validnost odluke, koja je doneta u nedelju, poslednjeg dana mandate nekoliko članova Odbora. On takođe osporava da je odluka nepravična jer je u odlučivanju učestvovalo pet članova, a samo četvoro od njih je odobrilo povlačenje akciza ... tako je podnosilac još naveo "da je izvršio sve obaveze predviđene ugovorom o obaveznom investiranju."
21. Dana 25. maja 2015. godine, Specijalizovano veće PKVS je donelo presudu C-I-14-0022 kojom je zahtev za odlaganje izvršenja odluka i tužbu podnosioca odbacilo kao neosnovane. U obrazloženju je o navodima podnosioca, Specijalizovano veće PKVS, *inter alia*, navelo:

"Pobijane odluke donete od strane KAP-a su osnovane zakonom i ne povređuju prava tužioca.

Odluke KAP-a o povlačenju akcija i ponovnom preuzimanju kontrole nad kompanijom su izdate u skladu sa proceduralnim pravilima na snazi.

Činjenica da je Odbor KAP-a doneo odluku u nedelju je nebitna. Odbor nije obavezan da radi nedeljom, ali nijedna zakonska odredba ne sprečava Odbor KAP-a da to uradi.

Takođe nije bitno za slučaj što je nekoliko članova veća radilo poslednjeg dana njihovog mandata. Nema nijedne odredbe koja ograničava nadležnosti člana Odbora koji je pred krajem njegovog ili njenog mandata. Dakle, poslednjeg dana mandata, svaki član Odbora ima pun kapacitet da vrši ovu funkciju.

Odbor je postupio poštujući kvorum od najmanje pet prisutnih članova Odbora (član 14.4 Zakona o KAP-u)."

22. Što se tiče navoda podnosioca vezano za ispunjenje ugovorenih obaveza koje se tiču investiranja, Specijalizovano veće PKVS je navelo:

“Tužilac je teško povredio obavezu o zaposlenju osoblja sa punim radnim vremenom [...] Sve obaveze ugovora treba da se poštuju, i ukoliko se neka od obaveza izbegne, neuspeh se ne može nadoknaditi drugom obavezom. Zbog toga, ne ispunjenje ugovorne obaveze o zapošljavanju osoblja, dovoljno podržava odluku o povlačenju akcija. Dakle, pitanje da li je tužilac ulagao dovoljno novca ili ne, kako bi poštovao ugovorne obaveze je nebitno za odlučivanje u slučaju o kojem je reč. Dakle, sud nije našao razložnim da pozove stručnjake koji bi ocenili vrednost izvršenih ulaganja.

Kao posledica povlačenja akcija, odluka o preuzimanju kontrole nad kompanijom je bila neophodna kako bi se zaštitio status quo i kako bi se zaštitile izvršene investicije.”

23. Dana 1. jula 2015. godine, podnosilac je podneo žalbu Žalbenom veću na presudu Specijalizovanog veća PKVS od 25. maja 2015. godine, navodeći proceduralne povrede, pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava na štetu tužioca.
24. Pored toga, podnosilac je u žalbi još dodao da je „osporena odluka Odbora, obavezno trebala da se donese sa kvalifikovanom većinom od najmanje 5 glasova, a ne kako se postupalo u ovom slučaju, kada je na sastanku Odbora učestvovalo 5 članova Odbora i samo je njih 4 glasalo za, i jedan je bio uzdržan ... Na osnovu toga, osporene odluke tužene su direktno povredile zakon i krše prava tužioca.”
25. Što se tiče ispunjenja obaveza iz ugovora vezano za investicije, podnosilac je naveo: “Odbor uopšte nije proverio dokaze koje je pružila tužena, odnosno da je uložila više miliona evra i ta ulaganja nije ocenila ni Komora, jer se prema osporenoj presudi u obrazloženju navodi da tužilac nije ispunio uslov da zaposli radnike, iako je to bio jedan od uslova, jer su glavni uslovi ugovora, kao što je isplata cene i ispunjavanje obaveza u ulaganje, bili delimično ispunjeni i pored toga što je rok zapošljavanja bio delimično ispunjen... Shodno tome, podnosilac je tražio da se putem veštačenja izvrši ponovna procena realnog iznosa investicija.”
26. Dana 22. jula 2015. godine, tužena (KAP) je podnela odgovor na žalbu Žalbenom veću u kome je navela da u celosti osporava navode podnosioca predstavljene u žalbi. Takođe je navela da je Specijalizovano veće PKVS pažljivo razmotrilo sve predstavljene dokaze koje su iznele stranke u postupku i njihove navode na saslušavanju i time je parničarima pružena jednakost oružja; dakle, navod tužioca da Specijalizovano veće PKVS nije razmotrilo predložene dokaze nije zasnovan na zakonu.
27. Dana 1. oktobra 2015. godine, Žalbeno veće donelo je presudu AC-I-15-0145-A0001, kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neosnovanu, dok je presudu Specijalizovanog veća PKVS potvrdilo u celosti. Što se tiče navoda na kojima je žalba podnosioca bila zasnovana, Žalbeno veće je navelo:

“Žalbeno veće se slaže sa zaključkom Specijalizovanog veća da ne mora da se izvrši ponovna procena realnog iznosa investicija novim veštačenjem, kako je to tražio [podnosilac], jer kako je tačno zaključilo Specijalizovano veće sve obaveze dobijene ugovorom o kupovini akcija od strane [podnosioca] treba da se poštuju i ako se desi da se neka od dobijene obaveza ne ispuni, neuspeh u ispunjavanju ove obaveze ne može da se nadoknadi drugom ugovorenom obavezom.

Konkretnije, Apelaciono veće ocenjuje da je neispunjavanje ugovorenih obaveza o zapošljavanju osoblja u broju predviđenim ugovorom o prodaji dovoljna osnov da se zaključi da su osporene odluke Odbora KAP-a bile zakonite i u skladu sa postupcima predviđenim zakonom.”

28. Što se tiče žalbenih navoda podnosioca, vezano za kvorum Odbora direktora KPA prilikom donošenja odluka od 31. avgusta 2014. godine, Žalbeno veće PKVS je, *inter alia*, navelo:

“Što se tiče ovog navoda [podnosioca], Specijalizovano veće je donelo tačne zaključke i zasnovane na zakonu. [Podnosilac] nema pravo na ove navode, jer se na osnovu člana 14.4 Zakona o KAP-u smatra da Odbor ima kvorum ako je prisutno najmanje 5 direktora i barem jedan od njih treba da bude međunarodni predstavnik, dok na osnovu člana 14.6 Zakona o KAP-u odluke se mogu doneti u Odboru KAP-a običnom većinom prisutnih članova, što se u ovom slučaju i desilo. Na sastanku Odbora je bilo prisutno 5 članova, 4 glasova je bilo za i 1 uzdržan kada je doneta odluka o sprovođenju odluke o povlačenju akcija, dok je 5 glasova bilo za kada je doneta odluka o preuzimanju pod kontrolom akcija preduzeća od strane KAP-a. [Podnosilac] bez prava navodi da ove odluke ulaze u listu odluka iz člana 15.2 Zakona o KAP-u gde se traži kvalifikovana većina za donošenje odluka, uključujući i 3 međunarodnih članova Odbora KAP-a.

Specijalizovano veće je tačno zaključilo da osporene odluke KAP-a ne ulaze u listu odluka iz člana 15.2 Zakona o KAP-u za koje se traži kvalifikovana većina.

Na osnovu ovih razloga, Apelaciono veće odbija žalbu žaliooca, kao neosnovanu, i potvrđuje presudu Specijalizovanog veća, kao tačnu i zasnovanu na zakonu.”

Navodi podnosioca

29. Podnosilac navodi da je odluka KAP o preuzimanju vlasništva nad 100% akcija u suprotnosti sa članom 46. Ustava Republike Kosovo i članom 1. Protokola 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP). Ovaj postupak predstavlja arbitrarnu i protivustavnu eksproprijaciju.
30. Takođe, podnosilac navodi da propust svih državnih mehanizama, uključujući i Posebnu komoru Vrhovnog suda, da zaštite njegova imovinska prava predstavlja povredu člana 31. Ustava Kosova i člana 6. EKLJP. Podnosilac nije imao delotvornu i pravilnu zaštitu svojih imovinskih prava od strane suda koji nije ispoštovao princip jednakosti oružja.

31. Shodno tome, podnosilac se Sudu obraća sa zahtevom da utvrdi da je došlo do povrede članova 31. i 46. Ustava Kosova u vezi sa članom 6 i 1. Protokola 1. EKLJP, i da proglasi nevažećim odluke Upravnog odbora KAP-a BD-69/35 i BD-69/36 o prisilnom otuđenju vlasništva nad svim akcijama.
32. U tom smislu, tvrdnje podnosioca zahteva treba podeliti na sledeći način:
 - tvrdnje u vezi sa povredom prava na pravično suđenje i
 - tvrdnje u vezi sa povredom zaštite imovine

Tvrdnje u vezi sa povredom člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP

33. Podnosilac zahteva tvrdi da je nejednak tretman od strane PKVS, suđenje izvan delokruga tužbe podnosioca, primena i tumačenje Zakona o PAK i nezakonito uplitanje u imovinu podnosioca zahteva "[...] *takođe, na različite specifične načine, povredilo njegova osnovna prava propisana odredbama člana 6 EKLJP i člana 31. Ustava Kosova*".
34. Podnosilac zahteva navodi da se ovaj nejednak tretman odnosi na nepravičan tretman tokom postupka pred PKVS i da je time: *„nejednakost oružja samo po sebi stvorilo povredu člana 6. EKLJP, jer stvara predrasude prema jednoj od strana, u ovom slučaju, prema podnosiocu zahteva."*
35. Podnosilac zahteva tvrdi da je PKVS imala zakonsku obavezu da dozvoli strankama u postupku jednake mogućnosti da dostave dokaze i da se izjasne o svom slučaju. Podnosilac zahteva tvrdi da mu nije bilo dozvoljeno da podnese dopunske dokaze o njegovim finansijskim ulaganjima. Dakle, prema podnosiocu zahteva, on nije dobio pravično i nepristrasno suđenje i priliku da se izjasni u vezi sa svojim slučajem.
36. Podnosilac tvrdi da su odluke Odbora direktora KAP donete u suprotnosti sa zakonom, što je on tokom celog postupka tvrdio i da je time došlo do kršenja člana 31. Ustava.
37. Podnosilac, dalje, tvrdi da je nemanje mogućnosti da predoči dokaze kojima bi dokazao odlučne činjenice (visinu investicija i broj zaposlenih) predstavlja efektivnu povredu prava na pravično saslušanje.

Tvrdnje u vezi sa povredom zaštite imovine, koja je garantovana članom 46. Ustava i članom 1 Protokola br. 1 EKLJP

38. Podnosilac zahteva, dalje, citira sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), vezano za pitanje eksproprijacije i tvrdi da osporena presuda predstavlja povredu "[...] *zaštite koje se pruža podnosiocu zahteva prema članu 1 Protokola EKLJP 1 i članu 46. Ustava Kosova* [...]".
39. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da je KAP, delujući kao agencija Vlade "[...] *nezakonito i bez odgovarajućeg postupka izvršila eksproprijaciju njegove imovine i pored svih garancija koje mu je dao KAP-u. U konkretnom slučaju došlo je do postupaka eksproprijacije bez bilo kakvog postupka koji je*

predviđen važećim zakonodavstvom i u suprotnosti sa ugovornim odredbama ugovorenim između stranaka.”

40. Prema tome, podnosilac navodi da je „postupak eksproprijacije, izvršen u suprotnosti sa svim gore navedenim garancijama je proizvoljan, protivustavan, ne služi javnom interesu i očigledno je nesrazmeran. Ukratko, ponašanje javnih organa koji su učestvovali u ovoj arbitrarnoj eksproprijaciji bez ikakve naknade predstavlja veliku podvalu. Ovo je očigledna povreda člana 46. Ustava Kosova i člana 1. Protokola 1. EKLJP. Pored toga, i u slučaju da se iz nekog razloga eksproprijacija smatra zakonitom, nedostatak adekvatne naknade istu čini nezakonitom i neustavnom.“

Relevantne odredbe Zakona o Kosovskoj agenciji za privatizaciju br. 04/L-034

Član 31 [Važeći zakon]

1. Ovaj zakon imaće prednost nad bilo kojim odredbama kosovskog prava koje nisu u skladu sa istim. Ne nanoseći štetu opštoj primeni prethodno navedene rečenice, posebno se predviđa da Zakon o upravnim postupcima neće važiti:

1.1. na bilo koju radnju preduzetu od strane Agencije pod okriljem ovog zakona u vezi sa privatizacijom, likvidacijom, prodajom, prenosom, restrukturiranjem, reorganizacijom ili drugim vidovima raspolaganja bilo kojim preduzećem, korporacijom ili imovinom, i

1.2. bavljenjem i rešavanjem bilo kog potraživanja ili interesa od strane Agencije ili Uprave za likvidaciju koji je načinjen od strane lica koje predstavlja navodnog poverioca ili vlasnika.

2. Ovim Zakonom stavlja se van snage Zakon br.03/L-067 „o Kosovskoj agenciji za privatizaciju“.

3. Agencija preuzima svu imovinu i obaveze koje je njen prethodnik posedovao, stekao ili pretrpeo u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2002/12. Odbor i uprava Agencije obavljaće sve odgovornosti bilo kog prethodnog Odbora ili uprave imenovane u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2002/12.

4. Ne nanoseći štetu opštem karakteru prethodnog stava ili stava 2 člana 3 ovog zakona, posebno se predviđa da Agencija predstavlja zakonitog i isključivog naslednika bilo kojih i svih prava i obaveza KPA, predviđenih ili koji se javljaju u vezi sa ugovorom koji je prethodno izvršen od strane KPA, i jedne ili više trećih strana koje imaju svoju glavnu zainteresovanost za upravu, funkcionisanje, prodaju, prenos, likvidaciju ili druge vidove raspolaganja preduzećem, korporacijom, imovinom ili interesom nad bilo kojom od istih. Bilo kakva upućivanja na KPA sadržana u ugovoru završno će biti protumačena kao ona koja podrazumevaju Agenciju. Bilo kakvo upućivanje u ugovoru na specijalnog predstavnika generalnog sekretara završno će biti protumačeno kao upućivanje na Odbor Agencije. Ukoliko ugovor sadrži jednu ili više odredbi koje predviđaju da će se ugovorom upravljati zakonom iz strane nadležnosti:

4.1. niti ta odredba ni zakon date nadležnosti neće se koristiti, tumačiti ili primenjivati na bilo koji način koji izbegava ili umanjuje prethodno navedene zahteve ovog stava, a

4.2. ovaj stav neće biti protumačen kao stav koji potvrđuje ili poništava, u celosti ili delimično, izbor zakona navedenog u datoj odredbi; ovo potvrđivanje ili poništavanje izvršiće se u skladu sa važećim pravilima međunarodnog privatnog prava.

5. Direktor Odbora imenovan od PCN, na osnovu člana 12, paragraf 3 ostaju na svoje položaje i nakon okončanja mandata PCN i vršiće se naknada od prihoda namenjenih KAP.”

Prihvatljivost zahteva

41. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

42. Takođe, Sud navodi da u skladu sa članom 21.4 Ustava koji predviđa da *“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”* podnosilac ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na osnovna prava koja važe za pojedince, kao i za pravna lica (vidi: *mutatis mutandis*, rešenje od 27. januara 2010. godine, zahtev KI41/09, AAB-RIINVEST Univerzitet DOO, Priština protiv Vlade Republike Kosovo).

43. Sud uzima u obzir član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

44. Sud se poziva i na pravilo 36 (1) i (2) Poslovnika, koje propisuje:

„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključí:

(a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

(c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju”.

Tvrdnje u vezi sa povredom člana 31. Ustava i člana 6.1 EKLJP

45. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su presudom AC-I-15-0145-A0001 Žalbenog veća povređena prava i slobode predviđene članom 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP.

46. Sud podseća da član 31. Ustava propisuje:

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]”

47. Sud se, takođe, poziva na član 6.1 EKLJP, koji propisuje:

“1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloljetnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao nanijeti štetu interesima pravde.

[...]”

48. Kao što je navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da je nejednak tretman od strane PKVS, suđenje izvan delokruga tužbe podnosioca zahteva, primena i tumačenje Zakona o KAP i nezakonito uplitanje u njegovu imovinu, na različite načine povredilo njegova prava garantovana članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.
49. Kao prvo, podnosilac zahteva tvrdi da je PKVS imala zakonsku obavezu da dozvoli strankama u postupku jednake mogućnosti da dostave dokaze i da se izjasne o svojim slučajevima. Podnosilac zahteva tvrdi da mu nije bilo dozvoljeno da podnese dopunske dokaze o njegovim finansijskim ulaganjima. Prema podnosiocu zahteva, on nije dobio pravično i nepristrasno suđenje i priliku da predstavi svoj slučaj.
50. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije izneo nijedan dokaz ili argumente o tome kako je i zašto tretiran na nejednak način i na koji način nije dobio opravdanu priliku da podnese dokaze i da se izjasni o svom slučaju pred PKVS.
51. Sud ponavlja da nezadovoljstvo podnosioca odlukom nije dovoljno da pokrene verodostojnu tvrdnju za ustavnu povredu prava na pravično suđenje. Kada se tvrde ustavne povrede, podnosilac zahteva mora izneti ubedljive i nesporne argumente da potkrepi svoje navode, kako bi zahtev bio osnovan (vidi: rešenje o neprihvatljivosti od 30. juna 2014. godine, br. KI198/13, *Kosovska agencija za privatizaciju*).
52. Sud smatra da su Specijalizovano i Žalbeno veće PKVS sproveli postupke na pravičan način i opravdali svoje odluke na osnovu tužbe i žalbe podnosioca zahteva, a što se upravo može videti u obrazloženim presudama.

53. U tom smislu Sud, takođe, primećuje da su Specijalizovano veće i Žalbeno veće PKVS obrazložili svoje odluke na osnovu dokaza i argumenata pruženih od strane podnosioca zahteva u svojstvu tužioca, kao i na osnovu dokaza i odgovora na tužbu podnetu od strane KAP u svojstvu tužene. Na osnovu navedenog, činjenica da je i podnosiocu zahteva i KAP, strankama u postupku pred PKVS *“pružena prilika da imaju saznanja i komentarišu sve iznete ili izvedene dokaze u cilju uticaja na odluku suda”*, pokazuje da su Specijalizovano veće i Žalbeno veće PKVS opravdali i doneli svoje odluke u skladu sa principima garantovanim prema pravu na kontradiktorno suđenje (vidi slučaj: *Vermeulen protiv Belgije*, ESLJP, br. 19075/91, presuda od 20. februara 1996. godine).
54. Kao drugo, podnosilac zahteva tvrdi da je selektivna primena i tumačenje pojedinih zakonskih odredbi Zakona o KAP-u od strane Odbora direktora KAP-a vezano za kvorum, uticala na legitimitet samog odbora, a samim tim i legalitet donetih odluka. Shodno tome, odluke Odbora direktora KAP, po navodima podnosioca, su bile nezakonite kao *ultra vires*.
55. S tim u vezi, Sud primećuje da su se Specijalizovano veće i Žalbeno veće PKVS upravo bavili navodima podnosioca o legitimitetu sastava Odbora direktora KAP, a samim tim i o legalitetu donetih odluka za koje podnosilac smatra da su nezakonite kao *ultra vires*, pri čemu su i zaključili:
- “Odluke o povlačenje akcija koje su doneta većinom od četiri glasa od svega pet glasova je u skladu sa zahtevom za prostom većinom (član 14.6 Zakona o KAP-u). [Podnosilac] se poziva na to da nije stigao da ispuni standard kvalifikovane većine. Zapravo, član 14.7 Zakona o KAP-u traži pet pozitivnih glasova za odluke koje traže kvalifikovanu većinu. Član 15.2 Zakona o KAP-u je primenjiv i u slučajevima ponovnog stavljanja pod kontrolu (za razliku od početne kontrole) jednog preduzeća.”*
56. U tom smislu, Sud dodaje da sama povreda člana 31. Ustava, u vezi sa članom 6.1 EKLJP ne zavisi od izvesnosti povoljnog ishoda postupka po podnosioca zahteva. Argumenti podnosioca u vezi toga koji zakon je trebalo da se primenjuje od strane redovnih sudova i kako je trebalo da se taj zakon tumači, su van delokruga nadležnosti Suda, osim ako su pri odabiranju toga koji zakon da primenjuju i kako da tumače, redovni sudovi su bili očigledno proizvoljni.
57. To znači da kada se gradi slučaj pred Ustavnim sudom nije dovoljno da podnosilac zahteva jednostavno navodi povredu člana 31. Ustava ili člana 6.1 EKLJP, na osnovu činjenice da sudovi nisu prihvatili kao osnovane tvrdnje podnosioca o pogrešnoj primeni i interpretaciji relevantnih zakonskih propisa i uglavnom kada žalbe nisu bile povoljne po podnosiocu zahteva.
58. U ovom pogledu, treba uzeti u obzir, budući da je ovo vrlo čest izvor nesporazuma među podnosiocima predstavki, „pravičnost“ prema članu 31. Ustava nije „substancijalna“ pravičnost (taj pojam je jednim delom pravni, jednim delom etički i može ga primeniti samo sudeći sudija), već je to „procesna“ pravičnosti. U praktičnom smislu to se svodi na kontradiktorni postupak u kome se mogu čuti podnesci stranaka i u kome su stranke pred sudom ravnopravne

(vidi, ESLJP, odluka od 6. jula 2010. godine: *Star Cate - Epilekta Gevmata i drugi protiv Grčke*, br. 54111/07).

59. Što se tiče same primene Zakona o KAP od strane oba stepena PKVS, Sud se poziva na svoju sudsku praksu, gde je zaključio da u okviru principa vladavine prava i na osnovu člana 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava: "[...] Posebna komora vrhovnog suda, kao deo sudskog sistema Kosova, ima Ustavnu obavezu da sprovodi zakone koje je usvojila Skupština Kosova" (vidi slučaj: KI25/10, podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, presuda od 30. marta 2011. godine, stav 56).

Tvrđenje u vezi sa povredom zaštite imovine, kao što je garantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP

60. Podnosilac zahteva tvrdi i da osporene presude predstavljaju povredu prava na zaštitu imovine, koje je garantovano članom 46. Ustava i članom 1 Protokola 1 EKLJP.
61. Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na mirno uživanje imovine povređeno od strane KAP-a i odlukama Posebne komore i da ovaj postupak KAP-a i Specijalne komore krši prava zaštićena članom 46. Ustava i članom 1. Prvog protokola EKLJP.
62. Sud podseća na član 46. Ustava, koji propisuje:

- "1. Garantuje se pravo na imovinu.
2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.
3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuje.
4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.
5. Intelktualno pravo je zaštićeno zakonom."*

63. Pored toga, Sud podseća na član 55. [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava, koji propisuje:

- "1. Prava i osnovne slobode garantovane ovim Ustavom, se jedino mogu ograničiti zakonom.
2. Prava i osnovne slobode garantovane ovim Ustavom, se mogu ograničiti samo do oni mera koje su neizbežne, kako bi se u otvorenom i demokratskom društvu ispunio cilj, radi kojeg je dozvoljeno ograničenje.
3. Ograničenja garantovanih prava i osnovnih sloboda garantovanih ovim Ustavom, se ne mogu sprovoditi u druge svrhe, osim onih zbog kojih su određena.
4. U slučaju ograničavanja ljudskih prava i sloboda i sprovođenja istih, sve institucije javne vlasti, a posebno sudovi, su dužni da se posvete suštini prava koje se ograničava, značaju cilja ograničenja, prirodi ograničenja,*

odnosu ograničenja sa ciljem koji se želi postići, kao i razmatranju mogućnosti realizovanja tog cilja sa što blažim ograničenjima.

5. Ograničenje prava i sloboda garantovanih ovim Ustavom, na nijedan način ne sme da ospori suštinu garantovanih prava.”

64. Sud podseća i na član 1, Protokola br. 1. EKLJP, koji propisuje:

“Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korišćenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni”.

65. U konkretnom slučaju, Sud opaža da je gubitak imovine podnosioca zahteva, odnosno akcije u rudarskoj kompaniji i osnovnih sredstva koja su uključena, bio je zasnovan na ovlašćenju propisanim Zakonom o KAP-u i pod uslovima posebnog *spin-off* ugovora.

66. Sud primećuje da Posebna komora predlaže da je podnosilac zahteva mogao da pokrene sudski postupak kako bi tražio pravo na naknadu štete u vezi sa izgubljenim investicijama koje su učinjene. Sud primećuje da je Specijalizovano veće PKVS-a razjasnio to u svojoj odluci od 27. maja 2015. godine (Presuda C-I-14-0022).

„[...] povlačenje akcija ne znači da će tužilac izgubiti sva njegova ulaganja, i on ima šansi da ima pravo na nadoknadu iako ima mogućnosti da izgubi određenu sumu novca...”

67. Sud primećuje da je podnosilac zahteva bio lišen svojih akcija i osnovnih sredstava u rudarskoj kompaniji i da je ovaj gubitak nastao zbog postupaka KAP da ponovo vrata akcije i imovinu kompanije. Vraćanje imovine je bilo u cilju obezbeđivanja odgovarajućeg povraćaja i zaštite imovine društvenog preduzeća, koja je bila u javnom vlasništvu. Kao takvo, vraćanje akcija i imovine rudarske kompanije služi radi zaštite javnog interesa. U ovom slučaju, podnosilac zahteva je bio potpuno svestan pravila i uslova priloženih uz kupovinu akcija, kao što je navedeno u posebnom *spin-off* ugovoru, koji je potpisao.

68. Pored toga, podnosiocu zahteva je dato nekoliko prilika da ispoštuje obaveze da investira i zaposli predviđen broj radnika kao što je i bilo određeno *spin-off* ugovorom. Prema odlukama Posebne komore, kako u prvom tako i u drugom stepenu, podnosilac zahteva nije uspeo da dosledno ispoštuje ove ugovorne obaveze. Sud podseća da je, u svojoj odluci od 27. maja 2015. godine (presuda C-I-14-0022), Specijalizovano veće PKVS-a navelo:

„Odluka KAP-a da povuče akcije nije bila neproporcionalna. Obaveza o zaposlenju je bila glavna obaveza i povreda ove obaveze je ozbiljna, ostavljajući, veliki broj porodica bez prihoda [...].”

69. U ovakvim okolnostima, Sud nalazi da je postupak KAP da preduzme mere i vrati akcije i imovinu rudarske kompanije bio opravdan i proporcionalan postizanju legitimnog cilja zaštite javnog interesa, u skladu sa članom 55. Ustava i članom 1, Prvog protokola EKLJP.
70. Sud je, takođe, utvrdio da postupci pred PKVS nisu bili nepravilni ili proizvoljni (vidi slučaj: *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).
71. U zaključku, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije izneo nijedan ubedljiv argument kojim bi dokazao da navodne povrede predstavljaju ustavne povrede.
72. Kao rezime, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio sve svoje tvrdnje, niti je podneo *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLJP (vidi: slučaj br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syla*, Ustavni sud Republike Kosovo, ocena ustavnosti odluke CA. br. 2129/2013 Apelacionog suda Kosova od 5. decembra 2013. godine i odluke CA. br. 1947/2013 Apelacionog suda Kosova od 5. decembra 2013. godine).
73. Sud smatra da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove utvrđene Ustavom, dalje predviđene Zakonom i propisane Poslovnikom.
74. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa članom 113, 7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) (a) (b) (c) i (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1), (d), (2) (a) (b) (c) (d) Poslovnika, na sednici održanoj 15. septembra 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

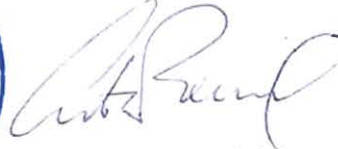
Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi